

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИЦИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ И АДМИНИСТРАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Александар I., благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела, поставити и то:

Указом од 15. фебруара 1903. године.

за начелника прве класе среза колубарског, округа ваљевског, Мијаила Петровића, начелника исте класе среза млавског, по потреби службе;

за начелника прве класе среза млавског Стевана Мијаиловића, начелника среског исте класе у пензији;

за начелника друге класе среза драгачевског Косту Срећковића, начелника исте класе среза ариљског, по потреби службе;

за начелника друге класе среза моравског, округа пожаревачког, Благоја Кулића, начелника среског исте класе у пензији;

за начелника треће класе среза ариљског, округа ужичког, Бошка Пејовића, начелника среског исте класе у пензији;

за начелника треће класе среза студеничког Јована Леовца, начелника среског исте класе у пензији,

за начелника треће класе среза подгорског Владимира Пиколића, ванредног секретара друге класе начелства округа ваљевског и вршиоца дужности начелника истог среза.

Указом од 11. фебруара 1903. године, решено је:

да се Миленко Чабрић, начелник треће класе среза драгачевског, на основу §. 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја с пензијом, која му припада по годинама службе.

да се Милан Лазић, начелник треће класе среза студеничког, на основу §. 76. закона о чиновницима грађанског реда, отпусти из државне службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих Дела, ПМ 3511 у Београду.

РАЗГРУПИСАВАЊЕ ОПШТИНА

Указом од 15. фебруара 1903. године, а на основу члана 10 закона о општинама одобрено је решење Државног Савета које гласи:

да се села Гунцат и Жуља, по изјављеној жељи својих становника, одвоје од општине гунцатске, у срезу гужанском,

округа крагујевачког, и образују за себе општину под називом: „општина гунцатска“.

да се село Старчево, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од општине црљеначке, у срезу млавском, округа пожаревачког, и образује засебну општину под називом: „општина старчевачка“.

да се село Манастирица, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од општине кобиљске, у срезу млавском, округа пожаревачког и образује засебну општину под називом: „општина манастиричка“.

да се село Брњица, које сада припада општини књишкој и село Суморовац, које припада општини вучковачкој, у срезу гужанском, округа крагујевачког, — по изјављеној жељи њихових становника, одвоје од ових општина и додаду „општини забојничкој“ у истом срезу и округу.

да се села: Драча, Прекопеча и Дивостин, по изјављеној жељи својих становника, одвоје од општине дивостинске, у срезу гужанском, округа крагујевачког, и образују за себе општину под називом: „општина драчка“.

да се села: Чукојевац и Лешево, по изјављеној жељи својих становника, одвоје од општине витановачке, у срезу гужанском, округа крагујевачког, и образују за себе општину под називом: „општина чукојевачка“.

да се села: Гледић, Бајчетина, Годачица, Дрлупа и Раваница, по изјављеној жељи својих становника, одвоје од општине годачичке, у срезу гужанском, округа крагујевачког, и да прва два села образују општину за себе под називом: општина гледићска, а остала општину за себе под називом: „општина годачичка“.

да се села: Пајсијевић, Закута, Сибица и Петропољ, по изјављеној жељи својих становника, одвоје од општине губеревачке и витковачке, у срезу гужанском, округа крагујевачког, и да прво село образује за себе општину под називом: „општина пајсијевачка“, а друга три села под називом: „општина закутска“.

да се село Јдрело, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од општине шетоњске, у срезу млавском, округа пожаревачког, и образује за себе општину под називом: „општина јдрелска“.

да се село Буровац, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од општине табановачке, у срезу млавском, округа пожаревачког, и образује засебну општину под називом: „општина буровачка“.

да се село Кладурово, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од општине

рановачке, у срезу млавском, округа пожаревачког, и образује засебну општину под називом: „општина кладуровска“.

да се село Каменица, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од општине баранске, у срезу гужанском, округа крагујевачког, и да образује за себе општину под називом: „општина каменичка“.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, ПМ 3869 у Београду.

СТРУЧНИ И НАУЧНИ ДЕО

Лекар у полицијској служби

3

Крафт-Ебинг истиче неколико тачака, које могу да нас заведу у погледу духовног здравља човечијег: 1. Дело душевно оболелог човека може потпуно имати мотив као и дело душевно здрава лица. 2. Питање, да ли је дело у учиниочеву животу усамљено, не може се у својим резултатима применити. 3. Предумишљај, лукавства, мудре срачуљености може бити и код душевно болесних лица. 4. Тако исто може бити и свести о кажњивости дела заједно, са способношћу за урачуљивост. 5. Душевно болесна лица могу такође показивати кајање по извршеном делу. 6. Она могу „сасвим разумљиво говорити.“ 7. И у лудилу налази се методе и логике. По том Крафт Ебинг нас упозорава шта је важно у питању о душевном здрављу. Акта раније кривиче, протокол саслушања, документа о пријави, пијанство, познавање догађаја, начин извршења дела, споредне околности, које са циљем дела нису ни у каквој непосредној вези: н. пр. особита суровост, излишна разаравања итд. Нарочито онда ваља тачно констатовати објективно стање ствари кад се какав меланхоличан, затворен човек представи и оптужи сам себе, јер може бити и лажних оптужаба против себе самог. Поремећеност ума може се наслућивати још: кад се злочин изврши према сродницима, пријатељима, државном поглавци итд., и то без икаква разлога: кад учинилац тежи да сам своју радњу што је могућно горе представи, и показује извесну апатију према догађајима, које је иначе радо гледао, кад је раздражљив и жести се тако да то већ пада у очи, кад сувише говори или ћути и кад неће о оделу ништа ни да чује; у таквим случајевима не ваља сметати с ума, да код транзиторијног лудила може да се трепувно у сред умног мрака разбистри свест

и да дотична душевно оболела личност потпуно јасно говори.

Сумњиве околности су још: дубока безразложна промена у бићу и карактеру, отупелост према раније високо цењеним односима живота (позиву, сталежу, породици), гнев, наклоност према пићу која одједаред искрсне, скитња, полни експеси слабљење памћења, брзи душевни умор, попуштање у наравстеним и правним осећајима, раздражљиво понашање, љубомора, жалбе на клеветања, претње с убиством, чак и код суда; жаљење на телесне, нарочито нервне бољетице, страх, немир, главобоља, несаница, нерасположење, меланхолично или раздражљиво нерасположење, досада живота и покушаји самоубиства, кад се дотична личност тужи да је киње неке чудне мисли, претерана побожност, које пре није било, кад се дотично лице жали да зебе да ће му се нешто знатно догодити, кад опомиње околину или јој прети. Даље Крафт-Ебинг наводи да је потребно испитати, да ли је раније у породици окривљенога било можданих, нервних болести, самоубиства, пијанства, велике неморалности и злочиначког живота, да се дозна да ли године окривљеникова живота одговарају радњи, н. пр. неморално дело у седим старачким годинама или пре доба пубертета; даље да ли је било трудноће, менструације, климактеријума и да ли се дотична личност иначе у тим стањима непормерно понашала (тако нпр. има жена, које у време менструације раде ствари, које иначе не би радиле.)

Имао бих још нарочито да споменем „особени начин писања“ код лудака. Тај „особени начин“ лудака веома је значајна ствар за иследника, јер он ту може лакше да се преда посматрању но психијатар и пре ће у начину писања открити неку абнормалност но у изразу лица. Иследник има непрестано прилике да чита оно што су писала душевно здрава лица, и тако се може веома добро известити, да увек лако разликује оно што је обично од оног што је на свом месту. Осем тога иследник мора скренути пажњу на сумњив начин писања још и због тога што га оно и иначе може довести у врло незгодан положај.

Неке врсте умно оболелих лица уопште радо пишу, а нарочито онда ако се плаше људи, јер писањем убијају самоћу. Па онда и лица, која болују од лудила гањања, врло се радо јављају суду, јер мисле да су ту најсигурнија. Редак је суд, који нема по неколико „сталних лудака“, који му се овда онда обраћају с питањима о њиховој парници, њиховом наслеђу, њиховом имању и т. д., али таква лица неће ни за живу главу да лично дођу у суд, јер се боје да их не затворе, не преваре и не одсеку им главу. Према томе она се увек обраћају писмено. Такве писмене молбе, жалбе и пријаве долазе свима судовима и оне су већ небројено пута починиле тушта и тма неприлика и забуна, јер су иследника наводиле, својом по изгледу доста мудро садржином, да се лажа брзе истраге.

Како ће се познати „особени начин писања“, не може се тако лако одредити. То мора сам иследник докучити дугим проучавањем. У том погледу се могу нагласити само нека обележја. Пре свега у таквим

писменим саставима пашће у очи да су дугачки и да се непрестано говори о једној те истој ствари; па онда у свему се претерује, тако да много што шта изгледа невероватно (нпр. достављачу је расцепљена лобања, или већ је година дана како није добио ни парчета хлеба). У много прилика су реченице замршене, неразумљиве и увијене, а кад и кад испрекидане, кратке али неприродне. Најзначајније је пак и најчешће, да умнооболела лица употребљавају скловане речи.

Али још нешто. Није неистинито све оно што каже или напише неки лудак, те тако свака пријава, па чак и потпуно полуделог лица, заслужује да се на њу скрене пажња и да се испита у колико је она истинита. Дешава се доста пута, да се по неки људи користе том околношћу што је неки луд, велећи: „Луду се и онако не верује.“ На тај начин та једна створења су изложена пљачки, кињењу и злостављању рђавих и паклених људи, у толико већма кад виде да се жалбама умно болесног лица никако не верује. Иследнику је дакле безусловна дужност, да сваку пријаву, доставу умно оболелих лица испита, да ли нема нечега истинитог, па и онда ако је истрага неколико пута раније показала да није било ништа у ствари.

Овде ћемо нарочито споменути неколико момената на које иследник ваља да скрене своју пажњу.

1. Дешава се више пута, да душевно оболела лица добијамо за сведоке. Њих никад не треба онако просто без икаква саслушања отпустити, јер она могу у већини прилика учинити добрих услуга. Неколико пута је констатовано, да су умно оболела лица, а нарочито неке врсте од њих, изврши посматраоци и да се она не даду тако лако завести као здрава да прикрију истину. Па онда таква лица имају и више прилике, да нешто виде, јер се многи не боје да учине нешто пред „лудаком“ што иначе пред здравим човеком не би учинили. Само се пак по себи разуме да ваља нарочито брижљиво испитати стање душевно оболелога пре но што се узме у оцену његов исказ.

2. Довољно је познато да грозничава бунила могу човека подстаћи на све могуће радње. За нас могу бити од важности само оне радње, које су извршили у бунилу она лица која од тога периодично болују. У таквим случајевима можемо чешће пасти у заблуду, јер се болесник обично, нормално понаша а у наступима, који су доста пута врло кратко време трајали, извршује ствари, за које не може бити одговоран. И у тим случајевима, дакле кад иследник само начује, да окривљени „овда онда пати од делиријума“, мора иследник да се обрати лекару.

3. Крафт-Ебинг скреће пажњу, да доста пута врло живахни, некориговани снови могу дејствовати у будном стању, тако да дотични оно што је сањао сматра да је у истини доживео. Тиме се могу објаснити многе неистините доставе, а можда и понека кривоклетства. Такви живахни снови дешавају се код оних чији су претци били епилептичари.

4. Такође су веома важне радње, које су учињене у сањивом бунилу. Буновна лица већином нападају на предмете који

су им најближи, а нарочито на личности које им се нагло, одједаред приближе причем често развију такву снагу какве никад немају у будном стању. То се по правилу дешава код млађих људи у првом дубоком сну и обично онда кад је претходно какав велики душевни или телесни напор. Таква лица се обично после не сећају никако таквих догађаја, или је такво сећање махом магловито.

5. Као год што задовољене разних телесних потреба (једење, пијење, спавање пушење, зевање, мокрење итд.) дражи човека на подражавање, тако исто могу и радње душевно оболелих лица код сасвим душевно нормална човека пробудити нагон за подражавањем. То видимо у повећаној мери при преношењу хистеричних и епилептичних наступа и код епидемичних психоза, као што их је на име у изобиљу било у ранија времена. Али може доста пута бити подражавања и једне једине радње душевно оболелог лица, и то код младих људи, који су се дуже времена налазили у друштву душевно болеснога.

6. Никад не треба одбити као неосновану доставу, да је окривљени извршио неки тежак злочин да би био погубљен, јер није био кадар да изврши самоубиство. Тога одиста може бити код мекушаца, код меланхолика. И у таквим приликама ваља се обратити лекару. (Свршиће се)

ЋРИВЦИ

КАО СИМУЛАНТИ ДУШЕВНИХ БОЛЕСНИКА

од д-ра Карла Клауцнера

Прелазећи на праву тему хоћу најпре да изложим опаске о једноме симуланту, који није хтео дати о себи никаквих података.

То је био доста интелигентан агенат и посредник за женидбе и удаје. Био је у ћелији друг горе описане велике варалице и једнога пензионованог железничкога чиновника, који је доцније такође изгледао сулуд.

Овај је агенат изгледао неколико дана меланхоличан, и за тим се повукао у један кут, згрчио се у њему и стално је чинио извесне аутоматске покрете руком преко чела, тако да му се ово све орањавило. Гледао је плашљиво и као изгубљен преда се, није ни на шта реаговао, а кад су му укратили те покрете, само се јако раздражио. По неки пут се понашао као са свим бесомучан, цепао је и разбијао све, тако да су му морали навући „лудачку кошулу“.

Тако је то ишло неколико недеља, ма да су употребљавана најразличнија принудна средства. Ну пошто је ноћу већином спавао, држао се чисто и овда онда издавао се савлађајући ситуацију, означен је за симуланта, те је преведен ради посматрања у лудницу, и то у одељење за бесомучне. Ту му ни мало није пријало, те престадне са својим симуловањем. Кад је враћен у затвор, молио је лекара за извињење и послужио му више месеца као врло употребљив писар. —

Нешто најневероватније пружио је један окорели лопов, који је имао да издржи

осам година робије. Њега је означио лекар једнога казненога завода као неизлечиво болесана и тешког болесника кичмене мождине, те је за то поднет предлог за његово помиловање. Пошто је то стање више месеца остало стално и осуђеник је скоро дан и ноћ седео као Турчин на кревету, правећи непрестано аутоматске животињске покрете; оба је ока увукао у себе до максимума, језиком пуцкао, ни на шта није реаговао, а свако је приближавање одбијао бруталним афектима љутње, то би мени поверено, да донесем свој суд о томе случају. Испит се над њим није могао предузети, пошто се силом опирао томе. Кад је био дигнут с кревета и приморан да стане и иде, избацао је ноге као да болује од сушења кичмене мождине, и одмах је за тим падао на земљу.

Поред свих лукавстава и вештачких покушаја није се могло успети да што год искаже или да му се на што год скрене пажња.

Кад се после шестомесечнога рока није могло приметити на њему никаквих промена, морало се казати, да му нема лека. Осуђеник би тада пренесен у општу болницу на психијатријску клинику.

После више месечнога посматрања транспортују неизлечивога болесника у једну чешку лудницу. За време посматрања на клиници константована је на њему епилепсија, болест мокраћне бешике, секундарна блесавост, стално опадање снаге etc.

Након неколико дана по доласку у лудницу поче човек да говори, да чини покушаје хода и да ради. Напади су му бивали све ређи и после неколико недеља узела га је родбина к себи на негововање. Пре но што је прошао и месец дана ухватише га у неком парохијалном дому, у једној од најрафиниранијих и најдрскијих крађа. Он се одмах понова направи блесав, тешко оболео, и након поновних посматрања кривична истрага би прекинута над њим. Како се бојало за његов грешни живот, то се са решењем о прекиду истраге морало пожурити, не би ли тај пропао човек бар последње своје часове провео у болници.

Не потраја дуго, кад апсенички надзорник доби од њега једно писмо пуно захвалности, ма да се за њега држало да је већ давно међу мртвима. После неколико месеца чуло се опет о разним покрађама код духовних лица. Приликом једне такве крађе покрадене су и неке хартије од вредности и лозови. Полицијски чиновник, из места у коме је та крађа извршена, телеграфским путем извести разне новчане заводе о украденим бројевима тих хартија и лозова. Деси се, да је једноме банкар у Грацу хтело неко лице продати баш те означене украдене лозове Бечке општине. Банкар га задражи, али он баца кривицу на друго лице, које је напољу стајало, а он побегне. Кад су га ухватили, покушао је да баца у канал корцус деликти те крађе. У полицији су одмах у њему упознали осуђеника, помилованог због неизлечиве блесавости, те су утврдили, да је он у слободи потпуно здрав и врло паметан. Кад је доведен пред кривични суд доби опет једно за другим епилептичне наступе, указа се на њему конвергентан страбизам, узетост ногу, секундарна блесавост etc.

И у пркос лудачкој кошуљи, ускраћењу хране осетним дисциплинским казнама, апсеник остаде непроменљив кроз читав низ месеца. Ма да су лекари одлучно изјавили, да је он швиндлер, ипак је било струје, која га је сматрала за душевно ненормалнога човека. За то је упућен Бечкоме факултету, да овај донесе свој суд о њему, и он се сагласно са мишљењем судских лекара. Апсеник је и поред тога остао увек нем, без икаква учешћа, блесав, и само се један пут преварио да напусти своју улогу, а на име: Остао је сам у ћелији са једним дечаком, који је дао суду неке податке о њему, па је на један пут скочио на овога да га удави.

На главноме судскоме претресу јако је потресао лекаре апсеников бранилац, који је огласио свога сиротога клијента као суманутога. И један је апсенички лекар делио то мишљење, јер је сам покушавао да вештачки храни тога апсеника, који је четири дана одбијао сваку храну, ну овај је и то без захвалности одбијао. Дан после тога покушао је да га храни кроз цев на уста, али он је и то хумано старање с подругљивошћу одбио, а после је опет сам јео.

Кад је премештен у затвор, осуђеник је остао при своме: ну и поред тога што лекари никако нису одустајали од дисциплинских кажњавања, ипак се на успех морало дуго чекати. Најзад је највећа стега сломила гвоздену вољу осуђеникову, и после толиких дана закуца он на врата и замоли да га пуне на рад. Од тада се повиновао кућњем реду, а изгледао је да се стиди од осталих осуђеника. Да се тај осуђеник после толиких осетних жртава разболео, не би било заиста никакво чудо.

Колико је то био интересан случај, ипак лекар, и поред све добре воље, није поштеђен извесне горке и постидне обмане. Хуманост треба увек да буде полазни мотив лекару, али она никада не сме да превлада хладно разумевање, које је према искуству израчунато, јер код већ и претеране људске покварености добро срце обично пада као жртва јавнога подсмеха.

Пре извесног броја година извршена су огромна фалсификовања депозитних аката и књига новчаних завода за штедњу у разним местима Немачке, Аустрије, Угарске, Швајцарске etc. Како је дотични фалсификатор и варалица располагао великом глумачком умешношћу и вештином преоблачења, а знао је повише језика, никако није полазило за руком да се ухвати, јер се сваки сведок лако варао у њему. Најзад га ипак у Бечу узеше на одговор за више кривица. Ну и он у скоро поче да показује знаке лудила и тога ради је кривична истрага морала бити обустављена. Због халуцинаторног наступног лудила доведоше га у лудницу, и најзад, после више месечнога посматрања, за које је време онемогућио свако испитивање својим дрским понашањем, послаше га у завичај, у један мађарски завод, као неизлечивога болесника.

Кад је доведен у завод одмах је нестало свих лудачких идеја, и пацијента пустише као здравога. Из захвалности је за то усређавао прво завичај својим недељима, а за тим Немачку, па и Швајцарску. У Грацу превари једнога банкара Јеврејина; овај се нада за њим у хватање,

и заиста га нађе на једној станици. Варалица се одмах говором, оделом и понашањем показао као чист Мађар, и банкар се извини, као да се у њему упознао.

Дуго времена по том живео је злочинац спокојно у Бечу, и осећао се са свим сигурним, ма да су га сви судови и полиција потерницама тражили. Један стари Јеврејин, кога је та варалица скоро рујинисао, сретне га једном на улици и обеси му се о врат ужасно се дерући и вичући полицију. Поред свих протестовања њега везаше и спроведоше у Грац, пошто је отуда стигла прва потерница.

Већ при првом лекарском прегледу тако ми је пао у очи тај човек, да сам морао скренути пажњу суду на њ. Апсеник се понашао као прави паралитичар. Многи су знаци говорили за то, да су се на њему појавиле последице старог сифилиса. Кад сам се упознао са актима његових кривица и са истрагом, одмах је нестало код мене сумње да је он заиста душевни болесник. Веома добро обучени швиндлер тумарао је свуда, а своја мистериозна и авантуристична искуства у затвору и лудници употребљавао је по могућству корисно. По његовим тајанственим и бескрајно романтичним причањима могло се веровати да се има посла са оригиналним лудаком, но ипак је он ускоро извео јако наступно лудило. Ја сам га свакодневно испитивао и све своје пазбе бележио.

Кад сам прибавио довољно материјала противуречности, издам тајно наредбу, да при идућем испитивању пред вратима буде спреман један надзорник, а да се за сваку сигурност склоне са његовога стола сви предмети, који би могли бити опасни. Кад је апсеник приметио да сам га прозрео, нападе ме на један пут, баца ми на главу све моје забелешке и ужасно се раздера. Одмах му навукосе лудачку кошуљу. Кад сам га идућег јутра обишао, бацао је на мене са свим презрив, виподаштавајући поглед. Преко ноћ се ослободио кошуље и сву је у крпе исценао. (Свршиће се)

Уплив усамљеног ћелијског затвора

Криминалисти су до закључка да рецидивисти преступници појављују се као производ заједничког тамничког затвора и нема сумње да тамница служи као школа за свакојаке пороке. Ван сваке је сумње да окорели преступници имају рђав уплив на слабије и мање покварене. Да би се могло у томе злу измислити су систем ћелијског, усамљеног затвора. Али сад су стали све јаче да се дику гласови и против тог система, или у крајњој мери против његове строге примене. У Белгији, поводом неких кредита, који су тражени од парламента за подизање нових тамница, централна секција занимала се опширно питањем о употреби ћелијског, усамљеног затвора. Ево шта пише о томе Лантшеер:

»Не желећи васпоставити заједнички тамнички затвор, није могуће не сажалити се кад се погледају последице, које се показују услед затворености у усамљене ћелије

лије. Прво рад коме се он предаје у Ђелији сасвим је далеко од нормалних и правилних услова савременог занатског рада. Шта се може казати о фабричком раднику који је навикао да суделује у гигантском колективном раду у фабрици где раде заједно стотине и хиљаде радника — и који је после тога на једанпут затворен у тесну Ђелију и коме је дат рад који се њему чини бесплодан, пошто он ради усамљен без заједничког рада на општем делу? А кад изиђе из тамнице како да се поново оспособи за живот у великој радионици тај човек који је услед дуге навике и средњовековне дресуре, постао тип малог занатлије, који ради код своје куће, за своје личне потребе, који ради занат који је у својој основи туђ општим потребама крупне индустрије“.

Заједно с тим посведочено је с тачке гледишта наравствене и умне дисциплине да дуг усамљен затвор одузима затвореном иницијативу и енергију које ће му бити потребне после ослобођења. Таквим начином безусловно се одузима могућност затвореноме, да пошто се ослободи затвора заузме пређашње место у друштву. Отуда потиче опасност нових преступа и рецидива.

Најзад продужује Лантшеер не говорећи већ о рђавом утицу Ђелијског затвора на здравље затвореног, тај систем у многим случајима грешни прекомерном строгању пошто ставља човека ван природних услова, у којима човек живи, белгијски затвор удаљује човека од друштвеног живота, од дружења са себи сличнима; он му не даје да задовољи природну потребу човекову за друштво, и предаје несретника на жртву вечитих размишљања о самоме себи, при чему га грижа савести често доводи до суманутости, до манијака. Једино средство против тих жалосних последица јесте организација заједничког рада, уређење радионица и т.д. где би преступници налазили у сред самог затвора живот који је налик на онај живот, из којег су они искључени, и у који ће поново ући после извесног времена.

У тим примедбама резимирана је главна критика којој се обично излаже Ђелијски систем затвора и она се скоро редовно понавља. То тугаљиво питање претресано је и на конгресу криминалне антропологије у Амстердаму 1901 год. и на пенитенцијарном конгресу у Бриселу 1900 год. и добављени су нови елементи за расматрање, тако рећи с четири краја света.

На амстердамском конгресу дебата није била довољно опширна. Али према предлогу Гауклера „огромна већина“ гласала је против Ђелијског затвора, на који је нарочито жестоко напао Ферм, који суди углавном с тачке гледишта италијанског сељака, за кога је одузимање сунца и ваздуха нешто страшно. Можда ће преставници оних земаља у којима је Ђелија официјална ствар, хтети је и бранити. Али само доктор Бер тамнички лекар Илцензес у Берлину, безусловно је оспоравао све нападе на Ђелијски систем. Што се тиче Холандије Хамен је објавио да ће влада у договору с друштвом холандских правника гледати да ублажи строгаост Ђелијског затвора у својој земљи. А преставник фран-

цуске генерални инспектор Гарпије предлагао је ублажавајуће прилике и само је молио да се не укине од једанпут Ђелијски систем. Најзад преставник Белгије доктор Струмене молио је да се то питање не одлучи на само том конгресу и да се питање о Ђелијском систему затвора и дебата о томе одложи до будућег конгреса. Тако је и било решено Ђелијски систем затвора може се штитити само таквим аргументима којима су штитили у опште варварски начин општења са затворенима до Бекарије.

Према овоме, дакле, изгледа да су наши казни заводни у Србији таман такви како сад научари траже.

ПОУЧНО ЗАБАВНИ ДЕО

Глас Божји

— Ауербах —

Воема су чудновато и необјашњиво често испрекштани и спојени односи и путеви човечјега живота. То су чворови и замке, које ни једна човечја рука, па ма како била вешта, не уме да удеси. То су заплети, које не може да размрси ни најоштрија памет...

Наравно све при том иде сасвим природно и то је управо чудо, што је све обично, из чега необично произлази. Како се то лепо огледа и у овој причи.

Баш онде, где се деле атари двају села, усред шуме, извршено је једне пролетње ноћи, у доба пунога месеца, ужасно дело. Један је човек клечао на другоме, који је ту лежао мртав.

Облак је један заклонио лице месечево; славуј је уставно своје звучно појање, док је онај, што је клечао, претресао убијенога, и све, што је валазио, трпао код себе...

Сад га упрти на рамена и хтеде га снети до реке, која из далека жубораше, да га тамо утопи.

Наједанпут застаде, стењући под мртвим теретом. Месец се беше појавио и бацао своју нежну светлост кроз шумска стабла, и изгледало је, као да месечеви зраци разносе звуке некакве до крајности тужне песме.

Негде сасвим близу разлегала се из поштанске трубе мелодија оне песме: „Помишљаш ли на то?...“

Злочинцу је било, као да је лешина на његовим плећима оживела и да ће га удавити.

Брзо збаци терет и нагне бежати, све даље и даље. Најзад се на реци заустави и ослушну. Све је било мирно и само таласи одмицаху брзо, као да су хитали испред убица.....

Овај се љутио, што није поништио трагове свога недела и што је подлегао чудноватоме страху, те утекао. Зато сад похита на траг, дутао је тамо-амо, уз брдо и низ брдо; зној му је цурио с чела, изгледало му је, као да је имао удове од олова...

Понека ноћна тица полети лепршајући крилима, кад се он пробијао кроз густину;

али нигде није нашао, што је тражио. За-стајкивао је, да би се боље нашао; али чим је крочио само три корака, већ је залутао.

Све је треперило пред његовим очима, и њему је изгледало, као да дрвета иду тамо амо и њему спречавају и заваривају пут.

И зора најзад забели, тице прнуше и запеваше своје јасне песме. Из долине и с планине зачу се пуцање бичева. Убилац брзо умаче.

Лешина буде нађена и однета у село, у чијем је атару лежала. На десном слепоку мртвога тела били су трагови удараца као од оштрога камена. Никакав путни лист, никакав се знак не могаше наћи, из којег би се могло закључити порекло покојниково.

На гробљу, које лежи поред цркве високо тамо горе на брежуљку, на чијем се подножју протезаше царски друм, пробијен кроз стење, требао је, дакле сутра-дан да буде сахрањен убијени страпац.

Небројена гомила света ишла је за спроводом. Они беху дошли из свију суседних села; сваки је хтео да осведочи своју невиност, своју жалост и своје учешће.

Тихо, без гласнога жаљења, само са дубоким болом у срцу кретао се спровод лагано уз брдо.

Свештеник је држао дирљиву беседу.

Прво се обрати покојнику и каза:

„На путу си пао. Ко зна, куда је жудело твоје срце, које је срце за тобом купало и очекивало те! Нека онај, који све зна и све исцељује, пошаље мир и спокојство у душе твојих милих! Непознат си пао од непознате руке. Нико не зна откуда ти дође, куда си ишао, али онај, који познаје твој почетак и твој свршетак, упутио те је уз оне путеве, које наше око никада не мери. У којој се цркви Богу молиш, којим језиком говориш, ко да испита мртва уста? Ти сада стојиш пред њим, који над свима царује, којег сви језици именују а ипак га не могу схватити...“

„Уздигните са мном своје руке,“ обрати се свештеник сакупљенима, и сви уздигнуше руке.

Затим проговори он опет:

„Ми уздигемо своје руке према теби, о све знајући творче! Оне су чисте од крвавога греха. Овде, на сунчаном зраку, исповедамо: Чисти смо од преступа. Али твоја правда неће изостати. Ма где да си, ти, који си свога брата убио у шумској ноћи, мач лебди невидовно над твојом главом, и он ће пасти и смрвити те. Поврати се, док не буде доцкан. Не гомилај грех; јер онда, кад она јекне, кад одјекне труба страшнога суда...“

У том се одједном зачу одоздо с друма поштанска труба. Разлегаше се звуци песме: „Помишљаш ли на то?“

Све заћута и устави дисање. Из средине сакупљених сруши се један млад човек и узвикну: „Ја сам тај!“

Кад су га подигли, признао је кајући се своје недело, и како је у граду проиграо новац свога господара, код којег је служио, како је странца, кога је хтео само оборити, убио; како га је тада поштанска труба збунила, како је осетио, да му рука гори, кад је небу уздигао и како су му сада

ете ме већ пробудили, онда бар пијте. Смешна је то историја с том ципелом, драги мој! Нисам хтео да идем к Олги. Био сам готово неурачунљив.... Наједаред дође она под прозор и поче се свађати са мном.... Знате већ како обично жене.... У оној мојој запешености хитнем се ципелом за њом.... Ха, ха.... Она се провуче кроз прозор, запали лампу и веза ме онако пијана. За тим ме довуче овамо, та чудна жена, и закључа ме. Сад се овде товим... Љубав, ракија и добри залогоји! Па где сте ви? Чубикове, где си ти?

Истражни судија беше изишао из собе, а за њим и Дијуковски оборене главе. Обојица седоше ћутећи у кола и одвезоше се. Никад им се пут није учинио тако дуг и досадан. Обојица су ћутала. Чубиков је дрхтао од јада. Дијуковски беше загњурио своје лице у оковратник; вероватно се бојао да би мрак и хладна киша могли прочитати стид с његова лица.

Кад је истражни судија приспео кући, затекао је тамо лекара Диутијева. Он је, седео за столом и, тешко дишући, прелиставао „Ниву.“

— Тако ти је то на овоме божјем свету! рече он, поздравив истражног судију једним тужним осмејком. Аустрија је опет... А и Гледстон је по мало крив....

Чубиков баци капу под сто и рече љутито :

— Чисти се, ти несрећо! Не долази ми више! Већ сам ти сто пута рекао, да ми не досађујеш твојом политиком! А теби... ту се он окрену Дијуковском, теби оно нећу никад заборавити!

— Па да... то је била шведска жигица! Зар сам ја могао слутити!

— Ах, остави ме на миру с том глупом жигицом! Иди и не љути ме више, јер ђаво зна шта ћу још с тобом учинити! Више да ниси остао овде!

Дијуковски уздахну, узме капу и оде.

Сад идем да пијем! рече он, кад је изишао на капију, и отиде право у гостионицу.

Кад се комесарева жена вратила из купатила, затече свог мужа у кући.

— За што је био истражни судија овде? упита овај.

— Дошао је да нам јави, да је нађен Марек Ивановић, и помисли, нашли су га код туђе жене!

— Хе, Марек Ивановић! рече комесар, уздахнувши и погледав у небо. Ја сам ти казао да бес не води ничем добром! Да, казао сам ти — али ти ме ниси слушао.

ИЗ МЕМОАРА Г. ГОРОНА

КРОЗА ЗЛОЧИН

Три жртве

3

За прво питање, сведошце су биле са свим тачне и са свим сагласне.

Вратарка, од одласка пријатеља Марије Рењолове, г. Х..., вукла је за врвцу само два пут: за човека који је узвикнуо прошав поред њене ложе: Госпођа од Монтија, и за једног кирајцију у истој кући. Она је

најпре помислила да је тај кирајција био г. од Лакретла, један добро познати посланик, који је по том умро; али тај није излазио те вечери. Кирајција који се вратио око два часа у јутру, био је некакав кувар по имену Делхимб, који сам дође да то пријави.

Најзад искази вратара и куvara поклапају се тако тачно да се није могло веровати да су те ноћи две личности ишле ка Марији Рењоловој...

Била је то јасна потврда лекарских тврдња, који изјављиваху да су све ране на жртвама задате истом руком; исто је било и за час злочина.

Госпођа Јовановица, вратарка у бр. 15 у улици Монтењ, у суседној кући, изјави:

— Легла сам у један час ноћу између 16. и 17. Спавала сам и пробудила се од плашљивих узвика.

Међу тим није могла тачно одредити час у који се пробудила. Рече чак да је опет заспала зловољна. Помислила је да су ти узвици долазили од млекара чија су кола пролазила улицом. Срећом, један кирајција из те куће, г. М. М..., чиновник у министарству унутрашњих послова, могао нам је донети тачно обавештење које нам је још требало.

— Станујем, вели он, на дну дворишта, и соба ми је управо према соби Ане Гремеретове. Пробудио сам се у пет часова да бих угасио једну лампу, па сам опет легао. Један тренутак за тим, чуо сам један дуки крик, за тим један општар узвик, као узвик каквог детета. Помислио сам да је први долазио од једног болесника који живи у кући, а други од мога детета. Отишао сам да га видим, оно је било врло мирно; за тим, опет сам легао.

Г. М... био је болестан целе ноћи и врло је мало спавао; никако није чуо да је ко звонио на капији...

Други један кућни кирајција, г. Л..., доктор медицине, допуњавао је исказ г. М...

— Станујем, вели он, одмах испод стана г-ђе од Монтија. Моја је соба за спавање испод њене. Нисам ништа чуо за време ноћи. Око шест часова у јутру, пробудио ме је шум од корака неке личности која је силазила низ степенице. Моју собу раздвајају од њих само једна обична врата.

Г. Л..., упитан да ли зна у тврдо да ли је чуо ход од две личности, или само од једне, одговори са свим јасно:

— Не, од једне једине личности; и то није могао бити никакав набављач, јер они пролазе сви степеницама за послугу!

Газдарица г. Л..., г-ђа Леблонд, била је још јаснија, ако је то могуће:

— Моја соба, изјави она, управо је испод собе Анетине. Између пет часова и по у јутру, чула сам пад неког тела и јецане мале девојчице; за тим, чула сам кораке по соби; а после двадесет минута, чула сам да неко силази низ степенице.

Изгледало је дакле поуздано да је злочин био извршен око пет часова у јутру и да је убијца отишао чим је капија отворена.

Капију отварам сваког јутра, рекао је вратар, између шест часова мање десет минута и шест часова, због једног набављача г. од Ла Кретола.

Сазнали смо поуздано три ствари:

1. Био је само један убијца;

2. Злочин је извршен на измаку ноћи; лекарска секција утврдила је то касније несумњиво;

3. Убијца је био некакав љубавник г-ђе од Монтија и за јамачно оно што се на париском дијалекту зове „љубазник срца“, јер је ушао готово неопажен у кућу, после одласка љубавника који је плаћао.

Али то је било све.

У салону, на столу, био је један велики пехар пун карата посетница; неке већ беху пожутеле од старости; друге изгледаху са свим нове. Разгледасмо, на брзу руку, сву ту гомилу а није нам пало у очи никакво име. Куварица и вратарка, казиваху појединости; г-ђа од Монтија имала је два редовна љубавника: једног трговца, који јој је давао хиљаду динара месечно; једног старог рентијера, који јој је био врло давнашњи пријатељ и давао само четири стотине динара. Између осталог, имала је и нередовних посетиоца, а међу овим, и редовних: једног врло елегантног капетана и друге!

Али нас није највише интересовала та нарочита страна, страна прихода, интересовало нас је колико је трошила!

У душевном стању у коме се налазила г-ђа од Монтија и чију сву меланхолију, сву тугу показује занимљива исповест коју сам изнео, извесно је да је бедна жена желела познати и некористољубивих љубави... које су, без сумње, као и увек у таквој прилици, морале бити за њу врло скупе!

Али шта? Куварица није знала за љубави своје госпође. Собарица Анета Гремеретова, примала је поверљива лица. Нисмо могли испитивати крваву лешину која нам је ту била пред очима. Говорили смо између себе да је име кривчево могло бити у оном пехару, међу стотином карата које смо превртали, тражећи узалуд, на свакој од њих, особити знак који би морао проказати кривца.

Започесмо претресајући живот г-ђе од Монтија, што је било основица сваке оваке истраге.

Регина од Монтија био је само доста вешто изабран псевдоним, јер је право име убијене кукавне жене било Марија Рењолова, и јер су, према томе почетна писмена на рубљу и сребрну посућу остајала иста.

Као кћи једног судског пријавника из Шалона на Саони који је дошао сиротиње по што је продао своју канцеларију, г-ђа од Монтија беше дошла у Париз, као и толике друге, да потраже среће.

Живот јој је био баналан роман свих лепих девојака које су спале на галантерију, роман, чак, коме смо, у тај мах, сматрали за корисно да познамо увод... Једна једина ствар занимала нас је: страшан закључак, а од слабе је важности било који су били први љубазници Марије Рењолове. Што смо ми желели сазнати, то су били они последњи, сви последњи, међу којима се, очигледно, налазио и убијца!

Али ко? И опет стадохмо превртати стотину карата посетница не нашав никаква знака.

Наредисмо да се што пре потраже они за које се знало да су издржавали Марију

Рењолову. По њиховим наговештајима, добили смо несумњива уверења да је крађа била покретач злочину. С лепине није био скинут накит који је био на њој, али другога беше нестало, а на име нестало је прстена са крупним дијамантом, ободаца са по једним каменом, часовника у облику срца, гривна, других ободаца и т. д.

Кад се г. Тајлор и ја вратисмо у управу Безбедности, мој старешина био је врло узнемирен; у њега није било оне вере у успех која даје победе, те је говорио у себи: »Опет једна афера која се неће извести до краја и због које ће ме нападати по новинама.«

Па ипак, даде се храбро на посао, јер то је била дужност, и једна белешка буде послата исте вечери одељењу за хотеле с намештајем да би се пронашли сви Геслери који су могли проћи кроз хотеле у престоници.

Ни г. Тајлор, ни ја, нисмо се бог зна како уздали у онај траг који је тако милостиво оставио сам убијца; али је ваљало ићи за њим, ваљало је не пренебрегнути ту могућност погрешке код једног кривца, а друго што нисмо ни имали под руком.

Геслер! не можете замислити, колико је то име јако распрострањено по свету; и кад год су ми очи падале на објаву какве преставе опере *Вилема Тела*, сећам се да сам некад проклињао то кобно име бар толико исто колико и Швајцарце!

У исто време, узете су из пехара карте које изгледаху најновије и агенти су разаслани у све наглашене куће, у нади да ће се добити каквог обавештења од тих лица, која су могла познавати навике Марије Рењолове. Нађено их је око шездесет истог дана.

Тако се Жџм пријавио на булевару Малербову, код некаква Пранчинија.

— Он није код куће, одговори госпођа Д..., једна врло честита продавачица слика, која беше издала под закуп једну собу томе незнаном човеку, и о коме је дала најповољнија обавештења.

— Кад буде дошао, рече Жџм, умолите га дакле да дође у управу Безбедности; имају да траже од њега нека обавештења.

(Наставиће се)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

«Често пута, незадовољна страна, по грађанским споровима, подноси жалбу Првостепеном Суду, не јавивши општинском суду о томе, да је жалба поднесена у року предвиђеном §. 16 грађ. суд. поступка.

Настаје питање, да ли општински суд може огласити пресуду или решење за «извршно», по истеку 8 дана, кад нема пред собом доказа, да је жалба поднесена, или незадовољна страна такву жалбу треба да преда општини, или бар рецензи поштански».

На ово питање одговарамо:

Незадовољна страна има права, да жалбу поднесе непосредно Првостепеном Суду.

Закон јој не наређује, да о томе мора извештавати и дотични општински суд, било овим или оним начином.

Како се може догодити, да жалбоц пошље Првостепеном Суду жалбу последњег дана, те тако овај не може да тражи акте спора и пресуду још истог дана, то општински суд не може оглашавати пресуду за «извршно» све дотле, док се од суда не увери да нема жалбе, о чему треба суд увек писмено да пита.

Учињена су нам ова питања

I.

«Пре ступања у живот садашњег закона о општинама, у општинске писаре улазили су махом младићи од 15—18 година.

Они, управо, и нису сматрани за општинске писаре, него за приправнике — практиканте. У оваквим положајима, они су проводили по 3—4 године.

По садашњем закону о општинама, а имено члана 112, онај, који је био раније три године општински писар, не мора полагаати испит за општинског деловођу.

Да ли се сада, може рачунати као писарска служба и оно време, што су га неки провели као приправници код општина, и на тај начин ослободити их од полагања испита за општинске деловође».

II.

«По чијем ће се одобрењу издавати под интерес општинска готовина, кад то није регулисано ни законом о општинама, ни законом о среским окружним и општинским буџетима?»

III.

«Нека општина раздала је била, у своје време, своју готовину под интерес.

Буџетом, рецимо, за ову годину, није предвиђена позиција од наплате општинских потраживања, али неко донесе на плати свој дуг.

Може ли се овај, да га назовемо ванредни приход, трошити за измирење редовних издатака буџетских, без нарочитог одобрења господина Министра Финансија, већ по самом решењу наредбодавца, па да се остали приходи замењени овако овим наплаћеним капиталом, кад се покупе, покажу као приход по чл. 5 II става закона о окружним, среским и општинским буџетима».

IV.

«Услед ступања у живот новог закона о општинама, Г. Министар унутрашњих дела, у почетку ове године, наредио је: да се не састављају буџети за прошлу годину у оним општинама, које ће се разгруписавати, него да се у њима судови општински управљају по чл. 6. закона о окружним среским и општинским буџетима, до састава новог буџета, што ће рећи: да се тражи дванаести део по прошлогодишњем буџету, а да се тако и прирез купи.

И, како је у почетку прошле године послат предлог за разгруписивање општине, није ни састављен буџет кад је требало.

Тек месца октобра наредила је среска власт да се буџет састави, и то је учињено, ма да разгруписивање није било извршено.

По буџету за претпрошлу годину, општински прирез био је 50%, и према поменутој наредби Г. Министра, све до састава буџета толико је и купљено.

При саставу, пак, буџета, прирез је смањен на 47%, и од месеца октобра па све до краја децембра прирез је покупљен по 47%.

Одобравајући буџет, Г. Министар финансија смањено је неке буџетске позиције, а неке са свим избрисао, те је, тако, прирез сведен на 43%.

Једна осмина грађана исплатила је цео порез пре састава буџета, и од њих је наплаћено по 50% на име општинског приреза, по претпрошлогодишњем буџету.

Од састава буџета па до одобрења наплаћен је прирез по 47% скоро од три четвртине.

Сада, пак, кад је буџет одобрен, треба наплатити прирез 43%, али шта ћемо кад је на дугу остала једва једна осмина.

Сада настаје питање: хоће ли се сматрати за злоупотребу, што је од извесних грађана наплаћен прирез по 50%, од извесних по 47%, а међутим, одобрено је свега 43%, и ко ће за ово бити крив.

Даље, шта ће у овом случају радити благајник односно општинских и пореских рачуна, и на какав ће начин све ово регулисати?»

На ова питања одговарамо:

I.

Да је неко у опште био општински писар, и колико, он мора утврдити уверењем дотичних општинских судова, код којих је служио.

Општински судови, на снаги начин, знају за разлику између општинских писара и приправника — практиканата, и не ће дати уверење ономе, да је био писар, који то у истини није био, јер би суд у противном случају, одговорао за лажно уверење.

Сад, ако је неко и у своме малолетству био општински писар, и то уверењем докаже, њему се мора признати право на положај деловође без полагања испита, ако има и остале услове, који се траже чл. 112. закона о општинама, јер нити овај закон у овоме погледу ставља каква ограничења, нити је ранији закон водио рачуна о годинама старости општ. писара.

II.

Давање под интерес општинске готовине, регулише уредба од 16. априла 1860 године, Зборник XIII стр. 163.

Све то врши, сагласно горњој уредби, општински одбор, који по т. 18. чл. 84. закона о општинама, решава све ствари које има да уради општина, а нису нарочито пренесене у надлежност самога суда.

III.

Кад наплата општинске готовине, није предвиђена буџетом за извесну годину, а она се, међутим, случајно наплати, онда је то ванредни приход.

Овај се новац може трошити на редовне потребе општинске, предвиђене буџетом по одлуци одборској, без нарочите дозволе г. Министра финансија, али се на крају године, ако се сав прирез покупи, ова сума има унети у буџет за идућу годину као готовина и подлога буџету, ако се дотле не изда другом лицу под интерес.

IV.

Не може се нико окривити, што је до састава буџета купљен прирез 50%, колики је био у претпрошлој години, јер је тако поступање саобразно и одговара наређењима чл. 6. закона о окружним среским и општинским буџетима.

Исто тако, не може нико бити крив ни за то, што је од дана састава буџета, па све до његовог одобрења, купљен прирез 47%, јер је то одговарало стању, створеном самим буџетом

Цела ова пометња, дошла је, у осталом, само зато, што је у прошлој години донесен нов закон о општинама, који је дозвољавао разгрупписавање општина.

И, цела је брига сада, како ће се удесити да од свакога буде наплаћена сума 43% , колико је, на крају крајева дозвољено.

Изаз из овога може бити само тако, да се свима онима, који су више платили врате више наплаћене суме.

То треба учинити на тај начин, што би се по дневнику општ. приреза, који се одвојено води, и нема ничега заједничког са пореским књигама, нарочитим рефератом извукла потребна сума за повраћај из последње наплате, а ако то не би било довољно, онда да се на исти начин извуче и из дневника касе општих прихода и расхода она сума, колико за повраћај треба, па да се признаницама оних, којима је новац враћен, правда пред Гл. Контролом мање показана сума.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Непознато лице, у вече 28. Јануара ов. год., око $7\frac{1}{2}$ часова, дошао је у лебарницу Петра Ристића, лебара овд., који станује у Скадарској улици Бр. 19, и са тезге над није нико био у радњи украдо је сандуче са дневним паром у коме је било од новаца и то: 56 динара у разној монети, једна златица од 10 фор. аустр. вредности, две круне и 4 сексера. Моле се све полицијске власти, да крадљивца живо потраже и нађеног спроведу Управи града Београда, с позивом на Бр. 3747.

Мира Урајкић и **Станко Јовановић**, цигани из Брзе Паланке, били су под истрагом у средњем притвору у Јабучковцу, за опасне крађе и 11. ов. м. у вече између 6 и 7 сати побегли су из притвора. Мира има 20 год., средњег је раста, у опште црномањаст, сув; од одећа има на себи: панталоне и гуњ од белог сукна, на глави платену шубару; Станко има 35 година средњег је раста, добро развијен у опште црномањаст, ћелав, од одећа има чакшире и гуњ од црног сукна, на глави јагњећу црну шубару, а на ногама опанке. Моле се све полицијске власти, да напред именоване живо потраже, и у случају проналаска, спроведу их начелнику средњем у Јабучковцу, с позивом на Бр. 1184, или Управи града Београда Бр. 4928.

Непознато лице, 12. ов. месеца, између 11 и 12 часова пре подне, кроз отворен прозор ушло је у собу стана, Милуна Ибровца, професора гимназије «Краља Александра», који станује у Чубриној улици Бр. 5; и из исте украдо је: 4 сребрне кашчице, у вредности 24 динар, на кашчицама су при дну дршке с горње стране урезана слова: С. С. Ерг. Моле се све полицијске власти, да крадљивца и покрађу живо потраже, и нађене спроведу Управи града Београда с позивом на Бр. 5124.

Ноћу између 11. и 12. ов. мес., у магацину Браће Крмпановића, тргов. из Београда, који се налази у Шанцу, покушано је разбијање касе система Арсикајмова, са челичном бургијом. За овај покушај обијања окривљен је Сотир Стојановић из Локошнице, среза Лесковачког, округа врањског, он има 22 год. црномањаст, црних бркова, раста средњег, на глави има црну шубару, на леђима гуњ са преклапањем, испред гуња шарени грудњак, на себи тесне сукнене чакшире, на ногама опанке шабачке, које су утврђене црним узицама у место кајиша. По извршеном покушају Сотир је побегао незнано куда. Моле се све полицијске власти да Сотира живо потраже и нађеног спроведу начел. окр. Подринског, с позивом на Бр. 2118, или Управи града Београда Бр. 4918.

Милан Р. Јовановић, из Дубоке окр. смердерског, и **Милутин Милошевић**, из Турije, окр. пожаревачког, 17. ов. м. у 1 час по подне, побегли су са рада из банге Управе казненог завода у Топчидеру. Милан је осуђен на годину дана затвора због хотимичног убиства, а Милутин са 2 године затвора за самовољно лишење слободе. Милан има 16 год. стаса омаленог, косе, очију и обрва смеђих, нос правилног, носав, уста умерена, на себи има копоран чакшире, шубару и опанке. Милутин има 32 год., средњег стаса, косе седе, очију смеђих, обрва црних, бркова малих црних, уста умерених, од одећа има: гуњ, чакшире, повећу шубару. Моле се све полицијске власти, да их живо потраже и нађене спроведу Управи топчидерског казненог завода у Топчидеру с позивом на Бр. 334, или Управи града Београда Бр. 5705.

Ноћу, између 13. и 14. ов. м-ца Милеви удови Пантелије Кремића, б. трговца, из Обреновца, извршена је крађа драгоцености, и накита и то: два златна броша, један као медаљон и један са сликом њеног брата Косте Тодоровића, механиције, брош који је као медаљон, мали је као игла за груди, а пети је дугуљастог облика, и гравирани је у средини има један дијамантски камен с једне и с друге стране медаљона налазе се златне стреле, на полеђини броша има златан рам у коме је било стакло, но сад је без стакла. Други је брош такође златан у величини сребрне истодинарке, изгравирани је, нема никаквих окрајака. Четири златна прстена, један је искићен ситним бисером у средини мали црвени камен, један има само по средини црвени камен, а два се незнају какви изгледају. Један прстен у сребру са дијантима за српску ношњу, једну дијамантску грану у злату средње величине, два пар миљуша, један пар прсте златне, а други дијамантских, један сат од никла са два поклопца негравирани без ланца. Крадљивац је непознат. Моле се све полицијске власти, да живо потраже крадљивца и покрађу, и у случају проналаска спроведу их начел. средњем у Обреновац, с позивом на Бр. 1.430, или Управи града Београда Бр. 5699.

Илија Илић — **Симић**, из Колара округа смердерског побегао је 15. ов. м. из притвора начелства окр. крагујевачког, где је одговарао за крађу. Он има 20—21 год., носав је, научница тек нагарених, црних очију, високог раста, сув, у одећу похабаном, на глави има мек

штофан шешир. Моле се све полицијске власти, да Илију живо потраже и нађеног спроведу начелство округа Крагујевачког с позивом на Бр. 2.632.

Панта Јовановић — **Дедолановић**, из Витовнице, среза млавског округа пожаревачког, 14. ов. м-ца у свађи убио је из револвера, Богосава П. Јовановића, из Витовнице па је одмах побегао. Он има 30 година, крупан је, плав, има дугу жуту браду, кицош је, носи фермен суквени и чакшире на гајтанима, на глави шубару. Моле се све полицијске власти, да Панту живо потраже и нађеног спроведу начел. окр. у Пожаревац, с позивом на Бр. 2.681, или Управи града Београда Бр. 5433.

Непознати крадљивци, 15. ов. м. у вече обили су магацин Толора Јовановића из Шанца, и однели су из истог једно буре масти 155 килограма, 300 килограма соли у круницама, и млевене у два цака, цак кукуруза у тежини 70 кгр. и 100 кгр. бела пасуља. Моле се све полицијске власти, да за крадљивцима и покрађом нареду живо тражење, и у случају проналаска спроведу их начел. окр. у Шабац с позивом на Бр. 2.380, или Управи гр. Београда Бр. 5.460.

СКРЕЂЕ СЕ ПАЖЊА

Стеван Стричевић, бив. осуђеник, из Вуковца, стар 34 године, раста средњег, дежмекаст, лица округлог, у опште црномањаст, косе црне по средини раздељене, бркова малих црних; очију црних, по занимању обућарски радник, пресудом четврта грађарског Бр. 2.380, осуђен



је на затвор и прогонство у Аустро-Угарску на свагда, и 17. овог м-ца прогнат је за Аустро-Угарску. Исти је био осуђен првостепеног суда за град Београд 1897 године, са петнајест година робије за извршено убиство.

Скређе се пажња свима полицијским властима, да Стевану недопусте повратак у Србију.

Садржај: I. Службени део. — II. Стручни и научни део: 1) Лекар у полицијској служби; 2) Кривци као симулант душевних болесника; 3) Уплив усамљеног ћелијског затвора. — III. Поучно забавни део: 1) Глас Вожји; 2) Шведска жигица; 3) Кроза злочин. — IV. Поуке и обавештења. — V. Службене објаве: 1) Потере; 2) Скређе се пажња.